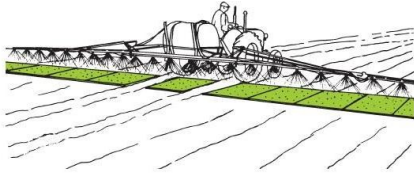

Valsts augu
aizsardzības dienests

AAL lietošanas iekārtu pārbaudes

Visām augu aizsardzības līdzekļu (AAL) lauka un koku un krūmu lietošanas iekārtām, līdz 2016.gada 26.novembrim jābūt vismaz vienu reizi pārbaudītām. Izņēmums ir rokas AAL lietošanas iekārtas un smidzinātāji, kas pārnēsājami uz muguras, šīm iekārtām pārbaude nav vajadzīga.

Pamatojums: Ministru kabineta 2012.gada 10.jūlija noteikumi Nr.491 „Noteikumi par augu aizsardzības līdzekļu lietošanas iekārtām” .

 Pārbaudes norise: Iekārtu pārbaudes veic akreditēta iestāde, kura ir saņēmusi Valsts augu aizsardzības dienesta (VAAD) izdotu sertifikātu pārbaudīšanai. Informāciju par sertificētiem AAL iekārtu pārbaudītājiem publicēta www.vaad.gov.lv > Pakalpojumi > Augu aizsardzība > Augu aizsardzības līdzekļu lietošanas iekārtu pārbaudes.

Šobrīd VAAD izsniegtu atļauju pārbaudīšanai ir saņēmusi: VSIA „Sertifikācijas un testēšanas centrs”.

Kontakti: Dārza iela 12, Priekuļi, Priekuļu pagasts, Priekuļu novads, LV-4126, tel.64130013, e-pasts:info@stc.lv

Pārbaudīšanas periodiskums:

2015.gadā pirmoreiz pārbaudāmo iekārtu pirmajai pārbaudei – pieci gadi, turpmākajām pārbaudēm – trīs gadi.

2016.gadā pirmoreiz pārbaudāmo iekārtu pirmajai pārbaudei – četri gadi, turpmākajām pārbaudēm – trīs gadi.

pēc 2016.gada pirmoreiz pārbaudāmām iekārtām – trīs gadi.

Jaunu AAL lietošanas iekārtu pārbaudi veic pēc pieciem gadiem no to iegādes brīža.

Augu aizsardzības apmācības

VAAD izsniedz šādas apliecības darbam ar AAL:

- profesionālajiem AAL **lietotājiem**, kas strādā ar II klases AAL;
- profesionālajiem AAL lietotājiem, kas strādā ar I klases AAL;
 - AAL lietošanas **operatoriem**;
 - AAL **pārdevējiem**;
- augu aizsardzības **konsultantiem**.

Pamatojums: Ministru kabineta 2013.gada 19.marta noteikumiem Nr.147 „Noteikumi par profesionālo augu aizsardzības līdzekļu lietotāju, augu aizsardzības līdzekļu lietošanas operatoru, augu aizsardzības līdzekļu pārdevēju un augu aizsardzības konsultantu apmācību un apliecību izsniegšanas kārtību”

Kas jā dara, lai iegūtu apliecību:

1. Jātver iesniegums, kas pieejams VAAD mājaslapā: www.vaad.gov.lv > Veidlapas, iesniegumi > Augu aizsardzība: “Iesniegums Valsts augu aizsardzības dienestam apliecības saņemšanai (pārreģistrēšanai) augu aizsardzības jomā”
2. Jāaizpilda iesniegums, jāpievieno fotogrāfija (3x4 cm) un izglītību apliecinoša dokumenta kopija, un jāiesniedz VAAD reģionālajā nodaļā.
3. Jāpiesakās pie apmācību veicēja. Apmācību veicēju saraksts publicēts: www.vaad.gov.lv > Pakalpojumi > Augu aizsardzības jomas apmācības.
4. Pēc apmācību programmas noklausīšanās, jānokārto pārbaudījums.
5. Ja pārbaudījums ir sekmīgi nokārtots, tiek izsniegta apliecība.

Izņēmumi:

Persona, kurai ir augstākā vai vidējā profesionālā izglītība lauksaimniecībā (konsultanta apliecības iegūšanai—augstākā izglītība lauksaimniecībā), apliecību var iegūt sekmīgi nokārtojot pārbaudījumu VAAD reģionālajā nodaļā, bez apmācību programmas noklausīšanās.

Par sekmīgi nokārtotu uzskata pārbaudījumu, ja persona ir pareizi atbildējusi vismaz uz **80%** uzdoto jautājumu (profesionālo AAL lietotājiem, kas strādā ar I klases AAL—**90%**)

Valsts augu
aizsardzības dienests

Integrētā augu aizsardzība

Valsts augu aizsardzības dienestā (VAAD), piesaistot Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai finanšu līdzekļus, sagatavotas trīs rokasgrāmatas par kultūraugu attīstības stadijām, mājaslapa „Integrētā augu audzēšana un kaitīgo organismu monitorings” un informatīvs materiāls „Integrētā augu audzēšana 2015”. Metodiskie materiāli lauksaimniekiem atvieglos integrētās augu aizsardzības (IAA) prasību nodrošināšanu, palīdzēs izvērtēt augu aizsardzības līdzekļu (AAL) lietošanas nepieciešamību, vienlaikus mazinot to radīto risku Latvijas dabai un cilvēku veselībai.

Mājaslapa „Integrētā augu audzēšana un kaitīgo organismu monitorings” ir izveidota uz VAAD esošās mājaslapas bāzes, pieejama interneta vietnē noverojumi.vaad.gov.lv.

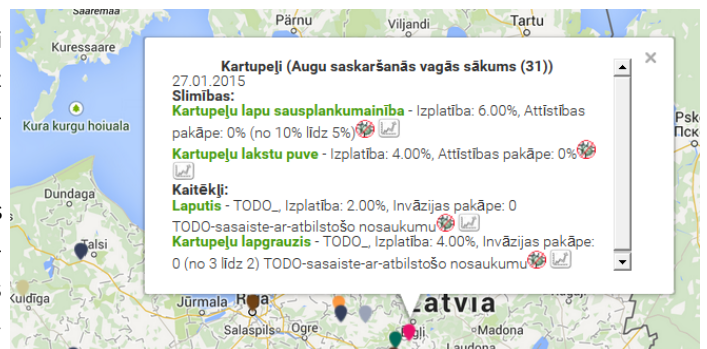
Kultūraugu veģetācijas periodā novērojumi, kurus VAAD inspektori veic kaitīgo organismu kon-

statēšanai tiešsaistes režīmā no lauka – novērojuma vietas, būs pieejami visiem redzamā formātā mājaslapas sadaļā „[Karte](#)”. Katram novērotam augu slimības vai kaitēkļa konstatējumam procentuāli tiks noteikta izplatības, attīstības vai invāzijas pakāpe (piemērs attēlā). Konstatēto kaitīgo organismu turpat varēs aplūkot arī fotoattēlā un iegūt informāciju par tā bioloģiju un AAL, kādi pieejami to ierobežošanai. Nozīmīgāko kaitēkļu un slimību attīstība būs attēlota grafikā. Pirmie postīgāko kaitēkļu vai slimību konstatējumi sezonā tiks izcelti kā brīdinājumi un uz kartes parādīsies pulsējošas lāsītes formātā. Varēs apskatīt novērojumā konstatētās kultūraugu attīstības stadijas fotoattēlu.

Mājaslapas sadaļā „[Integrētā audzēšana](#)” pēc apstiprināšanas Zemkopības ministrijā būs pieejamas IAA kultūrspecifiskās vadlīnijas. Šajā sadaļā arī varēs iepazīties ar normatīvie aktiem, kas regulē IAA Latvijā un Eiropā, iegūt informāciju par AAL lietošanu, iepazīties ar kultūraugu šķirņu aprakstiem un Latvijas augšņu karti.

Sadaļā „[Kultūraugu fenoloģija](#)” būs pieejamas šajā rakstā iepriekš minētās rokasgrāmatas, kas periodiski tiks papildinātas ar aktuālu informāciju un fotoattēliem.

Sadaļas „[Kaitēkļu fenoloģija](#)”, „[Augu slimību attīstības īpatnības](#)” un „[Nezāles](#)” regulāri papildināsim ar informāciju par kaitēkļu, slimību un nezāļu attīstības īpatnībām.

Rokasgrāmatas par kultūraugu attīstības stadijām

Rokasgrāmatās „**Laukaugi**” (ietverot graudaugus, rapsi, kukurūzu, šķiedras linus, griķus, lauka pupas, zirņus), „**Augļaugi**” (ietverot sēkleņus, kauleņus, zemenes, avenes, jāņogas un upenes, ērkšķogas, krūmmellenes un Amerikas lielo dzērvenes) un „**Dārzeni un kartupeļi**” (ietverot kartupeļus, galviņkāpostus un ziedkāpostus, burkānus, kāļus, sakņu selerijas, galda bietes, gurķus, pupiņas, sīpolus un puravus) apkopota informācija par kultūraugu attīstību, ar mērķi veicināt vienotas kultūraugu attīstības stadiju noteikšanas metodikas izmantošanu Latvijā pēc BBCH decimālo kodu skalas.

Rokasgrāmatas ir izgatavotas nelielā formātā no ūdensnecaurļaidīga materiāla, kas ērti lietojamas uz lauka jebkuros laika apstākļos, veicot kultūraugu novērojumus.

Tās bez maksas pieejamas VAAD reģionālajās nodaļās, tiek izplatītas arī informatīvajos semināros par IAA un izsniegtas, kārtējot augu aizsardzības līdzekļu lietotāja eksāmenu.

Jaunas prasības mēslošanas līdzekļu lietošanai

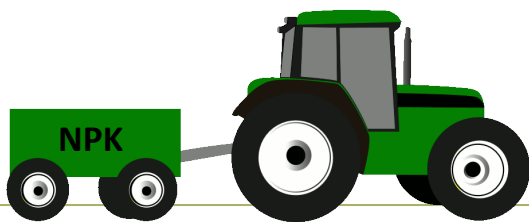
2014.gada nogalē pieņemti **jauni noteikumi** (Ministru kabineta 23.12.2014 noteikumi nr.834 „[Noteikumi par ūdens un augšnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem](#)”, turpmāk—noteikumi), kuru prasības atsevišķos punktos **būtiski atšķiras no iepriekš spēkā esošajām**.

Visā Latvijas teritorijā jāievēro:

- maksimāli atļautais slāpekļa (N) daudzums – 170 kg/ha, ko drīkst iestrādāt LIZ ar kūtsmēsliem (pakaišu mēsliem, vircu, šķidrmēsliem), saskaņā ar jaunajiem noteikumiem tiek attiecināts arī uz biogāzes ražošanas fermentācijas atliekām jeb digestātu;
- iestrādei pieļaujamo kūtsmēsļu un digestāta apjomu aprēķina, pamatojoties uz slāpekļa daudzumu kūtsmēslos un digestātā. Veicot aprēķinus, jāizmanto noteikumu 2.pielikumā publicētie kūtsmēsļu normatīvi vai kūtsmēsļu un digestāta analīžu rezultāti, kurus izsniegusi mēslošanas līdzekļu jomā akreditēta laboratorija paraugam, kas paņemti pirms kūtsmēsļu vai digestāta krātuves iztukšošanas;
- digestāts tāpat kā pakaišu kūtsmēsli pēc izkliešanas augsnē jāiestrādā ne vēlāk kā 24 stundu laikā

Īpaši jutīgajās jeb nitrātu jutīgās teritorijās jāievēro:

- ir mainīti atļautie mēslošanas līdzekļu izkliešanas laiki:
 - no 20.oktobra līdz 15.martam (zālājiem—no 5.novembra līdz 15.martam) neizklie nekāda veida kūtsmēsļus un digestātu;
 - no 15.septembra līdz 15.martam (ziemājiem—no 15.oktobra līdz 15.martam) neizklie slāpekli saturošus minerālmēsļus;
- lietojot mēslošanas līdzekļus, nedrīkst pārsniegt noteikumu 3.pielikumā noteiktās maksimāli pieļaujamās slāpekļa normas. **BŪTISKI** – noteikumu 3.pielikuma maksimāli pieļaujamā slāpekļa norma ietver slāpekli no visiem mēslošanas līdzekļu veidiem (kūtsmēsliem, digestāta un minerālmēsliem);
- saimniecībām, kurās vairāk kā 50 % no kopējās sējumu un stādījumu platības aizņem dārzeni, kartupeļi, ogulāji un augļu dārzeņi, ir atcelta prasība, ka rudens–ziemas periodā vismaz 50 % LIZ jābūt zaļajai platībai, t.i., daudzgadīgajiem zālājiem, ziemājiem, nesastrādātai rugainei vai neiestrādātiem dārzeņu lakstiem.

Tāpat kā līdz šim:

- visā Latvijas teritorijā ir **aizliegta mēslošanas līdzekļu izkliešana pa sasalušu, ar sniegu klātu vai pārmitru augsni**,
- Īpaši jutīgajās teritorijās apsaimniekojot LIZ 20 ha un lielākā platībā, kā arī audzējot dārzeņus, kartupeļus, augļu kokus un ogulājus 3 ha un lielākā platībā un lietojot mēslošanas līdzekļus, katru gadu ne vēlāk kā līdz kultūraugu sējai vai stādīšanai (ilggadīgiem sējumiem un stādījumiem – līdz veģetācijas sākumam) ir jāsaprot katru **lauka mēslošanas plāns**. Mēslošanas plānu kopsavilkums Valsts augu aizsardzības dienestā ir [jāiesniedz līdz 15.maijam](#).

Visērtāk mēslošanas plānu kopsavilkumus ir iesniegt izmantojot Lauku atbalsta dienesta elektronisko pakalpojumu sistēmu (turpmāk - EPS). Jāņem vērā, ka pēc 15.maija nav iespējama kopsavilkumu iesniegšana izmantojot EPS.

Noteikumi ievietoti:

www.vaad.gov.lv > Normatīvie akti > Mēslošanas plānu uzraudzība

Integrētā augu aizsardzība

Integrētās augu aizsardzības vispārīgie principi un prasības obligātas visiem **profesionālajiem augu aizsardzības līdzekļu lietotājiem**, kā arī personām, kam nav apliecības otrās reģistrācijas klases augu aizsardzības līdzekļu iegādei un lietošanai, bet kuras izmanto sniegtos pakalpojumus augu aizsardzības jomā.

Pamatojums: Ministru kabineta 2009.gada 15.septembra noteikumi Nr.1056 „Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas, uzglabāšanas un marķēšanas prasības un kontroles kārtība” .

Profesionālais augu aizsardzības līdzekļu lietotājs — persona, kas savā profesionālajā darbībā lieto pirmās vai otrās klases augu aizsardzības līdzekļus un ir ieguvusi apliecību par tiesībām lietot augu aizsardzības līdzekļus.

Būtiskākās prasības, kas jāievieš:

- **Augšņu agroķīmiskā izpēte vai augsnes analīzes** – ik pa 7 gadiem (prasība ieviešama pakāpeniski no 2015. līdz 2021. gadam). Īpaši jutīgajās jeb nitrātu jutīgajās teritorijās – ik pa 5 gadiem (Ministru kabineta 23.12.2014 noteikumi nr. 834, „Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem”).
- **Mēslošanas plāns**, kas izstrādāts, pamatojoties uz augšņu agroķīmisko izpēti vai augsnes analīzēm.
- **Augu maiņa**.
- **Uzskaites sistēmas izveidošana**, kurā par attiecīgo lauku norāda šādu informāciju:
 - lauka nosaukums vai numurs un platība;
 - audzētā kultūrauga suga un šķirne, kā arī priekšaugi;
 - veiktie sēklas vai stādāmā materiāla sagatavošanas pasākumi. Ja izmantota kodne, norāda tās nosaukumu, devu, apstrādāto daudzumu un apstrādes datumu;
 - sējas vai stādīšanas datums, izsējas norma vai izstādīšanas biežība un sēklu iestrādes dziļums;
 - agrotehniskie pasākumi un to veikšanas datums;
 - mēslošanai izmantoto līdzekļu veids un devas fiziskajās vienībās, minerālmēsļu pamatsastāvs un iestrādes datums;
 - kalļošānai vai ģipšošanai izmantoto materiālu deva fiziskajās vienībās un to iestrādes datums (ja šāds pasākums veikts);

www.vaad.gov.lv > Pakalpojumi > Integrētā audzēšana > Lauku vēstures paraugs

IEGAUMĒ!

- Integrētā augu audzēšana – Tev izdevīga agronomiski pamatota saimniekošana!
- Nepiesārņo lieki augsni ar minerālmēsliem. Veic augsnes agroķīmisko izpēti, noskaidro lauka patieso stāvokli un veic sabalansētu mēslošanu.
- Sastādi mēslošanas plānu un baro savus kultūraugus sabalansēti! Tas Tev palīdzēs efektīvi saimniekot, taupot līdzekļus un iegūstot augstu un kvalitatīvu ražu.
- Regulāri veic novērojumus savā laukā! Monitorings ir lietderīgas un agronomiski pamatotas AAL lietošanas pamats.
- Nodrošini kultūraugam optimālu agrotehniku - izaudzēsi stiprus un izturīgus augus, kas būs spējīgi pretoties slimībām un kaitēkļiem.
- Ievēro augu maiņu! Tas ir viens no lētākajiem paņēmieniem kā nodrošināt kultūraugu veselību un saglabāt augsnes auglību.
- Ievēro AAL marķējuma nosacījumus! Tā Tu pasaudzēsi sevi un apkārtējo vidi, izvairīsies no kaitīgo organismu rezistences veidošanās.
- Izmantojot bioloģiskās, mehāniskās vai agrotehnikās kaitīgā organisma ierobežošanas metodes, mazāk piesārņosi vidi un neatstāsi nelabvēlīgu ietekmi uz Tavas produkcijas lietotāju veselību!
- Lieto mazāko AAL reģistrēto devu vai lieto tos tikai atsevišķās lauka vietās – tā saudzēsi vidi un taupīsi līdzekļus.
- Izmanto kvalitatīvu sēklu vai stādāmo materiālu! Tie ir augu veselības un labas ražas pamats.
- Tīri noliktavas, glabātuves, iekārtas, tehniku un instrumentus, lai novērstu kaitīgo organismu izplatīšanos! Tā ir profilaktiska, lēta kaitīgo organismu ierobežošanas metode.
- Izveido uzskaites sistēmu, kurā pieraksti visus veiktos pasākumus saimniecībā! Tā Tev nodērs pašam, novērtējot pielietoto pasākumu lietderību, efektivitāti un sasniegtos rezultātus.

Izmaiņas augu aizsardzības līdzekļu uzglabāšanā un dokumentēšanā

- Augu aizsardzības līdzekļus (AAL) uzglabā plauktos vai uz paletēm. Ja **uzglabāšanas vieta** ir telpa, kurā persona var uzturēties, lai veiktu darbības ar AAL (piemēram, kārtotu, pārvietotu), tajā **nodrošina gaisa apmaiņu**.
- Ja AAL lietoti, **izmantojot profesionāla AAL lietotāja sniegtu pakalpojumu**, tad pakalpojuma sniedzējam apstrādātā objekta īpašniekam jāizsniedz:
 - izrakstu no reģistrācijas žurnāla, kur norādīta informācija par iegādātajiem AAL (saņemšanas datums, AAL nosaukums, iepakojuma lielumu un daudzumu) un izlietotajiem AAL (apstrādātā kultūraugu sugu vai objekts, apstrādātā teritorija, tās platība, apstrādes datums, AAL nosaukums un devu);
 - Ja veikta fumigācija, jānorāda tās laiks, izmantotā AAL nosaukums, apstrādātā produkcija, norādot produkcijas nosaukumu un apstrādāto apjomu, temperatūru pēc Celsija, kādā veikta apstrāde, mērījumu izdarīšanas laiku un fumiganta koncentrāciju
 - pakalpojumu sniedzēja vārdu, uzvārdu, adresi un lietotāja apliecības numuru.

Izrakstu jā sagatavo divos eksemplāros, un uz eksemplāra, kas paliek pie pakalpojumu sniedzēja, jābūt apstrādātā objekta īpašnieka parakstam. Objekta īpašnieks izrakstu glabā trīs gadus un pēc pieprasījuma uzrāda Valsts augu aizsardzības dienesta (VAAD) amatpersonai.

Par paraugu ņemšanu jāmaksā

- Ja VAAD, ārpus VAAD īstenotās kontroles, **pēc personas lūguma ņem paraugus** no AAL, augsnes, augiem, augu produktiem, sagatavotiem AAL darba šķīdumiem un citiem priekšmetiem, ar parauga ņemšanu un novērtējuma sagatavošanu saistītos **izdevumus sedz persona** saskaņā ar Ministru kabineta 2012.gada 10.jūlijā noteikumi Nr.493 "[Valsts augu aizsardzības dienesta maksas pakalpojumu cenrādis](#)".

Pamatojums: 2014.gada nogalē veiktie grozījumi Ministru kabineta 2011.gada 13.decembra noteikumos Nr.950 „[Augu aizsardzības līdzekļu lietošanas noteikumi](#)”

Zināšanai: 2015.gada 1.jūnijā stājas spēkā Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Regula (EK) Nr.1272/2008 par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu (CLP regula). Marķējumi un iepakojumi, kuri iepakoti saskaņā ar iepriekšējo regulējumu drīkst būt tirgū līdz 2017.gada 1.jūnijam. Tātad līdz šim datumam tirgū var atrasties AAL iepakojumi ar divu veidu marķējumiem.

Pirms AAL iegādes un lietošanas rūpīgi iepazīstieties ar jaunā marķējuma formātu, bīstamības un drošības prasību apzīmējumiem. AAL marķējumu kopijas ir pieejamas mājaslapas www.vaad.gov.lv sadaļā **Reģistri un saraksti > Augu aizsardzība > Augu aizsardzības līdzekļu saraksts**, kolonnā „marķējums”

Izvēloties AAL, vispirms izlasiet marķējuma tekstu un stingri ievērojiet lietošanas nosacījumus, darba drošības un vides aizsardzības prasības!